

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Rýznarovou ve věci

žalobce: **M. P.**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2024, č. j. X, ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2024, č. j. X, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce trpí roztroušenou sklerózou. Spor byl o to, jestli žalobce má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP/P a jestli u něj lze shledat těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy.
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci (dále jen „úřad práce“) z 6. 9. 2023, č. j. X, kterým úřad práce zamítl žádost žalobce o změnu nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením.
3. **Žalobce v žalobě** namítal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a je v rozporu s lékařskými zprávami, které žalobce předložil ve správním řízení. Zprávy neurologa z 16. 6., 30. 6., 12. 7., 11. 8., 10. 10. 2023 a 19. 2. 2024, zprávy praktické lékařky z 31. 10. 2023 a 4.

10. 2023 a rehabilitačního lékaře z 22. 1. 2024 prokazují, že u žalobce jde o těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy. Žalobce má postiženy kolenní a kyčelní klouby a pravý pletenec ramenní. Žalobce má již rok půjčený invalidní vozík, ze kterého ale padá a není se schopen na něj dostat vůbec anebo jen s velkými obtížemi. Vozík musí ovládat jiná osoba. Ani manželka nezvládá péči o žalobce a ten uvažuje o ústavu. Žalobce trpí sekundárně progresivní formou roztroušené sklerózy (EDSS 7) a z ní vyplývají obtíže žalobce. Žalobce naplňuje podmínky přílohy č. 4 odst. 3 písm. f) nebo n) k vyhlášce č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „vyhláška“).

4. **Žalovaný v napadeném rozhodnutí** neshledal, že u žalobce jde o zvlášť těžké nebo úplné funkční postižení pohyblivosti ve smyslu § 34 odst. 3 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o poskytování dávek“ nebo „zákon č. 329/2011 Sb.“), tj. že je osobou, která je schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze a v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku.
5. Tento stav prokázaly posudek Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Olomouc (dále jen „OSSZ“) z 23. 8. 2023 a v odvolacím řízení posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále jen „posudková komise“) z 23. 2. 2024. Členem posudkové komise byl i neurolog.
6. Posudková komise citovala z propouštěcí zprávy neurologa z hospitalizace od 8. 8. 2023 do 11. 8. 2023, že psychomotorické tempo žalobce bylo v normě a chůze spastická s čtyřkolovým chodítkem. Trofika horních končetin byla uspokojivá, taxie prst-nos poměrně přesná a žalobce oboustranně svedl špetku. Žalobce trpěl únavou a měl omezenou soběstačnost mobility s oporou o hůl 30 m. Žalobce byl schopen stoje s oporou a chůze byla možná s oporou vycházkové hole a druhé osoby v rozsahu 10 m. Podle nálezu z rehabilitace MUDr. K. z 22. 1. 2024 žalobce je schopen chůze s jednou vycházkovou holí, s doprovodem, pár metrů již i bez doprovodu. Žalobce byl s rehabilitací spokojen. Posudková komise doplnila, že ze sociálního šetření a posudkového řízení vyplynulo, že žalobce je schopen chůze v rozsahu 10 m po bytě, s oporou manželky. Chůze je šouravá. Žalobce bydlí ve třetím patře bytového domu, kde se nenachází výtah. Žalobce schody schází a vychází pouze v nutných případech a trvá mu to dlouho. Ve škále EDSS je žalobce na stupni 7, který znamená velmi obtížnou až nemožnou hybnost, závislost na invalidním vozíku a přesuny do vozíku a jeho ovládání bez cizí pomoci se zachováním základní soběstačnosti. Ošetřující lékař nemůže potvrdit, že žalobce splňuje kritéria pro přiznání průkazu ZTP/P. Tuto kompetenci má pouze lékař posudkové služby a vychází přitom z výsledků funkčního vyšetření ošetřujícího lékaře, odborného lékaře, případně z výsledku vlastního vyšetření. Nehodnotí se postižení nebo diagnóza, ale její funkční dopad. U žalobce bylo zjištěno podstatné omezení schopnosti pohyblivosti, a to na úrovni těžkého funkčního postižení. Žalobce je schopen samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopen chůze se značnými obtížemi i na krátké vzdálenosti (má průkaz ZTP).
7. Posudková komise v doplňujícím posudku z 11. 3. 2024 na dotaz žalovaného, proč se u žalobce nejedná o zvlášť těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více celků pohybového ústrojí a na žádost, aby se posudková komise vypořádala s posudkem o

invaliditě Institutu posuzování zdravotního stavu Ústí nad Labem ze 7. 3. 2024, kde je uvedeno, že se u něho jedná o zvlášť těžké paretické postižení dolních končetin, že se zdravotní stav neustále zhoršuje a je zde akutnost přiznání průkazu ZTP/P, uvedla, že setrvává na svém hodnocení. Závěr o zvlášť těžkém paretickém postižení dolních končetin v posudku o invaliditě neodpovídá funkčnímu postižení zvláště těžkému pro účely průkazu osoby se zdravotním postižením. Z komplexní zdravotní dokumentace žalobce jednoznačně vyplývá, že je schopen chůze o vycházkové holi na krátkou vzdálenost nebo je mobilní s oporou, například chodítka. Jedná se o kombinaci několika (tří a více) postižení pohybového systému se zvlášť těžkými funkčními následky na pohyblivost, například kombinace těžkého postižení několika úseků páteře a těžkého postižení nosných kloubů obou dolních končetin nebo uvolňování a nestabilitu pánevního pletence se středně těžkými parézami obou dolních končetin nebo nedostatečný vývin dvou končetin a hrudníku (či jeho deformity) nebo těžké atrofie trupového a končetinového svalstva zpravidla s odkázaností na invalidní vozík. Odkázanost na vozík pro invalidy musí být dlouhodobá (déle než rok) a musí být dána pohybovým selháním atd.

8. Žalovaný v návaznosti na posudek posudkové komise ve znění jeho doplnění konstatoval, že u žalobce nebyl prokázán zdravotní stav stejný nebo funkčními důsledky srovnatelný se stavem podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb. Při hodnocení závažnosti funkčního postižení pohyblivosti nebo orientace se vychází z poruchy funkčních schopností s nejvýznamnějším dopadem na schopnost pohyblivosti nebo orientace (§ 34b zákona č. 329/2011 Sb.). Rozhodujícím důkazem byl posudek posudkové komise. Posouzení zdravotního stavu žalobce pro účely příspěvku na péči a invalidního důchodu se liší od posouzení zdravotního stavu pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením, kdy se hodnotí zdravotní stav z hlediska podstatného omezení schopnosti pohyblivosti a orientace z důvodu funkčního postižení. Žalobce nesplnil kritéria nároku na průkaz ZTP/P tak, jak je stanovil zákonodárce.
9. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** nad rámec napadeného rozhodnutí vysvětlil, že žalobce nenavrhl provedení dalších důkazů, aniž by namítal neprovedení některého z důkazů. Žalobce nekonkretizoval případné rozpory v podkladech rozhodnutí. Žalovaný nevycházel pouze z doplňujícího posudku z 3. 5. 2024, ale i z posudku posudkové komise z 23. 2. 2024. Oba měly shodný závěr. Předložené lékařské zprávy podle závěrů posudkové komise neprokázaly podstatné omezení schopnosti pohyblivosti na úrovni zvlášť těžkého funkčního postižení nebo úplného postižení pohyblivosti. Podle lékařských zpráv je žalobce schopen pohybovat se samostatně s oporou. Žalobce necituje například z jím doložené zprávy MUDr. O., že je u něho možný stoj s oporou, chůze možná s oporou vycházkové hole nebo druhé osoby, v rozsahu 10 m; či ze zprávy MUDr. K., že chůze je možná s jednou vycházkovou holí, doprovodem, pár metrů již i bez; dále z propouštěcí zprávy Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, že chůze je spastická s čtyřkolovým chodítkem, mobilita s oporou o hůl 30 m. Zdravotní stav žalobce byl hodnocen posudkovou komisí opakovaně a dvěma různými neurology. Podle žalovaného byl posudek posudkové komise úplný, přesvědčivý a komplexní. U postižení tří celků vyhláška nemá na mysli kolena, kyčle, ramena ap. Podle § 9 odst. 3 zákona č. 329/2011 Sb. dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav musí trvat více než rok; totéž platí i pro odkázanost na invalidní vozík.
10. Krajský soud **přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl

v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), tedy ke dni 4. 6. 2024.

11. Soud při jednání provedl dokazování těmito listinami (které navrhl k důkazu žalobce): žádostí o elektrický vozík z 26. 9. 2024, zprávou neurologa MUDr. M. R. z 6. 2. 2025, propouštěcími zprávami neuroložky MUDr. M. z 6. 9. 2024 a 31. 10. 2024, záznamem o svalovém testu ze 7. 8. 2024, žádankou MUDr. M. R. o schválení elektrického vozíku z 11. 11. 2024, souhlas Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra z 29. 10. 2024 s úhradou zdravotnického prostředku 300-5004800 V300 (invalidní vozík) a zprávou MUDr. M. R. z 25. 3. 2025.
12. Soud dospěl k závěru, že žaloba je **důvodná**.
13. K tomu, aby žalobci byl přiznán průkaz ZTP/P, by musel mít zvlášť těžké funkční postižení pohyblivosti nebo orientace. Žalobce namítal, že podmínku zvlášť těžkého postižení splňuje a jde u něho o postižení podle přílohy č. 4 odst. 3 písm. f) nebo n), resp. c) vyhlášky, tj. zvlášť těžká porucha pohyblivosti na základě závažného postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí; funkčním celkem se rozumí hrudník, páteř, pánev, končetina, resp. anatomická ztráta horních končetin v úrovni lokte nebo výše nebo anatomická ztráta horní a dolní končetiny v úrovni paže a stehna.
14. Podle § 34 odst. 4 zákona o poskytování dávek „nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP/P“ (průkaz ZTP/P) má osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra. Zvlášť těžkým funkčním postižením pohyblivosti a úplným postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku. Zvlášť těžkým funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu není schopna samostatné orientace v exteriéru.“
15. Podle § 2b zákona č. 388/2011 Sb. „zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením, jsou uvedeny v příloze č. 4 k této vyhlášce.“
16. Právní otázka, zda měl úřad práce žalobci přiznat nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP/P podle § 34 odst. 4 zákona o poskytování dávek, závisí na posouzení zdravotního stavu žalobce. Stěžejními důkazy jsou proto lékařské posudky o zdravotním stavu. Jejich přezkum ze strany správních soudů je však omezený, neboť ty nemají k posouzení jejich správnosti potřebné odborné znalosti. Krajský soud proto v řízení o žalobě proti rozhodnutí, které je na lékařském posudku založeno, podrobuje posudek pouze testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti. Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se posudková komise vypořádala se všemi relevantními podklady a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodila závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu dané osoby (bod 13 rozsudku NSS sp. zn. 8 Ads 331/2018 a bod 22 rozsudku sp. zn. 4 Ads 184/2021). Krajský soud tak musí s ohledem na obsah žalobních námitek konkrétně a přezkoumatelně odůvodnit, proč má za to, že posudek tyto požadavky splňuje nebo nesplňuje (srov. rozsudek NSS č. j. 8 Ads 72/2024-37, bod 18). Podle žalobce zvlášť těžké postižení prokazují – mimo lékařské zprávy předložené ve správním řízení – listiny, jimiž soud provedl dokazování při jednání.

17. Soud zjistil z provedených důkazů, že všechny listiny citované v bodě 13 popisují aktuální zdravotní stav žalobce. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného, tj. do 4. 6. 2024. Proto soud mohl vzít v úvahu pouze ty zprávy, které popisují zdravotní stav žalobce před tímto datem.
18. Do zjištěného skutkového stavu vnesla pochybnost pouze zpráva MUDr. R. z 6. 2. 2025, podle které „pacient je již mnoho let sledován v našem Centru pro diagnostiku a léčbu demyelinizačních onemocnění (dg. RRRS od r. 1997), nyní ve stadiu SPRS.“ Dále zpráva popisuje nálezy bez určení data a léčbu od r. 1997, od r. 2021 a aktuální stav. Význam pro rozhodné období (tj. od podání žádosti 22. 7. 2023 do vydání rozhodnutí o odvolání 4. 6. 2024) má pouze informace, že žalobce je po mnoho let sledován pro roztroušenou sklerózu a že její forma se změnila z RRRS (relaps remitentní forma roztroušené sklerózy) na SPRS (sekundárně progresivní roztroušená skleróza). Žalobce k dotazu soudu při jednání uvedl, že ke změně došlo v březnu 2022. Dále žalobce uvedl, že je odkázaný na invalidní vozík od dubna 2022. K dotazu, proč mu ho lékař nepředepsal, žalobce uvedl, že v březnu 2022 věřil, že se jeho stav zlepší, ale v dubnu 2022 již byl nucen si invalidní vozík vypůjčit.
19. Žalovaný a posudková komise se nevypořádaly s námitkou žalobce z 27. 2. 2024, že má zatuhlé obě kolena, obě chodidla, kotníky, výrazně zatuhlou pánev a oblast obou kyčlí a velmi omezující zatuhnutí trupu ve všech úsecích páteře. Toto tvrzení žalobce měly prokázat zprávy MUDr. R. z 22. 1. 2024 a 19. 2. 2024, který potvrdil odkázanost žalobce na invalidní vozík, výraznou ztuhlost pletence ramenního vpravo od dubna 2023 a vlevo od června 2023. S touto zprávou se posudková komise a následně žalovaný rovněž nevypořádaly.
20. Žalovaný a posudková komise se nevypořádaly s námitkou žalobce z 2. 4. 2024 o tom, že se jeho zdravotní stav zhoršil, nedokáže zvednout chodidlo a má nehybné obě ruce v ramenech. Neurologové mu předpovídají možnou trvalou nehybnost.
21. Posudková komise a žalovaný vycházely z lékařských zpráv, které byly v době vydání doplňujícího posudku (3. 5. 2024) staré asi devět a sedm měsíců (srpen a říjen 2023). K tomu je třeba také přihlédnout a nestavět na nich hlavní argumenty, když novější zprávy popisují jiný zdravotní stav.
22. Dramatické zhoršení zdravotního stavu od roku 2022 (včetně toho, že žalobce ušel dřív 300 m o holi a pak jen 30 m s oporou) a to, že žalobce ujde jen několik kroků s oporou či doprovodem, popisuje propouštěcí zpráva z Všeobecné fakultní nemocnice z 16. 6. 2023 a 30. 6. 2023 (popis testu chůze, kde je uvedeno časové zhoršení), kterou měly žalovaný i posudková komise k dispozici.
23. Propouštěcí zpráva z Všeobecné fakultní nemocnice Praha z 12. 7. 2023 popisuje, že žalobce neuzvedne ani lžici, má problém s rukama, a „přitom má jen invalidní důchod druhého stupně!“. Žalobce nezvedne špičky, zakopává, hlavně vpravo, nohy šoupe po podložce. Velmi těžce ohýbá obě kolena, dolní končetiny jsou jako „dvě prkna“. Někdy jsou kolena pokrčená a nejdou natáhnout, jde s pokrčenými koleny. Sjíždí z vozíku i ze židle. I tato zpráva vnáší důvodné pochybnosti do zjištěného skutkového stavu.
24. Protože jde o řízení na žádost, je třeba, aby žalobce svá tvrzení prokázal a doložil lékařské zprávy, které prokazují jeho tvrzení, resp. žalobce je povinen poskytnout součinnost (§ 50 odst. 2 správního řádu). O tom byl žalobce při jednání soudu poučen.
25. Ani skutečnost, že jde o řízení na žádost však nezabavuje správní orgány povinnosti zjistit skutkový stav v souladu s § 3 a násl. správního řádu a rozhodnout na základě posudku, který

je úplný, bezrozporný a přesvědčivý. Je třeba zohlednit všechny okolnosti věci ve smyslu § 2 odst. 4 správního řádu (včetně skutečností známých z věci sp. zn. 72 Ad 37/2024 a 72 A 39/2024).

26. Soudem zjištěné skutečnosti o změně formy roztroušené sklerózy a odkázanosti na invalidní vozík vnesly důvodné pochybnosti do zjištěného skutkového stavu ve smyslu § 3 správního řádu. Je třeba, aby je žalovaný rozptýlil a skutkový stav vyjasnil tak, aby ho zjistil v souladu s § 3 a § 50 a násl. správního řádu.
27. Závěrem soud shrnuje, že posudek posudkové komise nebyl úplný a přesvědčivý a skutkový stav nebyl zjištěn v souladu s § 3 a § 50 a násl. správního řádu. V dalším řízení žalovaný vyžádá doplňující posudek posudkové komise, případně srovnávací posudek jiné posudkové komise podle námitek a návrhů žalobce a doložených důkazů.
28. Soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce žádné nepožadoval a správnímu orgánu takové právo ve věcech sociální péče nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 10. dubna 2025

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně